

ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА

A Member of NBG Group

ОПОВЕСТЯВАНЕ

в изпълнение изискванията на чл.335, ал. 1 от Наредба № 8 на БНБ за капиталовата адекватност на кредитните институции

ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА АД е регистрирана в Република България, с адрес на управление – гр. София, ул. "Света София" 5. Основен акционер на ОББ е Национална банка на Гърция, притежаваща 99.9 % от регистрирания капитал. Банката притежава пълен лиценз за извършване на банкови и финансови операции в страната и в чужбина.

Обхват и методи на консолидация

ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА АД не е изготвила консолидиран финансов отчет за 2007 г., тъй като 99.9% от капитала се притежава от Национална банка на Гърция (компания - майка), и същата съставя консолидирани финансови отчети за публични цели, изготвени в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане.

ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА АД не изготвя отчети на консолидирана основа поради това, че активите на нейните дъщерни дружества са с размер значително под 1% от активите ѝ. (Наредба № 12 на БНБ – чл.8., ал. 1, т.2.).

Инвестициите в дъщерни и асоциирани предприятия, които към 31 декември 2007 г. са приспаднати от капиталовата база на ОББ, са в размер на 7 599 хил. лв., в т. ч.:

- 636 хил. лв. , което представлява 90.86 % участие в капитала на ОББ Асет Мениджмънт АД;
- 400 хил. лв., което представлява 80% от капитала на Застрахователен брокер АД;
- 2 160 хил. лв., които представляват 30 % от капитала на ОББ АIG Живото застрахователно дружество АД
- 1 902 хил. лв., които представляват 30 % от капитала на ОББ АIG Застрахователно и презастрахователно дружество АД;
- 2 501 хил. лв., които представляват 25 % от капитала на Дружество за касови услуги АД.

Политики и правила за управление на риска

Организационната структура по управление на риска в Обединена българска банка предполага ясно разпределение на отговорностите и предотвратяване конфликт на интереси на всички възможни равнища.

Функциите по управление на риска са разпределени на следните три нива:

- *Стратегическо* - осъществява се от Съвет на директорите, който утвърждава стратегията за управление на риска и определя рисковия апетит на Банката, съответстващи на утвърдените за цялата NBG Group.
- *Тактическо* – осъществява се от Изпълнителния мениджмънт на Банката чрез специализирани колективни органи, утвърждаващи всички политики и процедури по управление на риска и въвеждането на адекватни системи за контрол на поеманите рискове. Такива колективни органи са Комитет за управление на риска, Комитет за управление на активите и пасивите, Кредитен комитет и Комитет за нови продукти. На това ниво важна роля изпълнява Дирекция «Управление на риска», която осъществява оценката, наблюдението и контрола на експозициите под риск. Ръководителят на структурата по управление на риска е на пряко подчинение както на изпълнителното ръководство на Банката, така и на ръководителя на NBG Group Risk Management. Едновременно с това е и пълноправен член на всички изброени по-горе колективни органи на управление.
- *Оперативно* – управление на риска в бизнес звената, където той реално възниква. На това ниво управлението на риска се осъществява чрез залагането на подходящи контроли и процедури.

Дирекция „Управление на риска“ следи нивата на поетите от банката кредитен, пазарен, ликвиден и операционен риск поотделно и като цяло чрез служителите си в сектор „Кредитен риск“, „Пазарен риск“, „Операционен риск“ и отдел „Методология и моделиране на риска“ и на база възприета рамка за измерване на основните видове риск

Дирекция „Управление на риска“ ръководи и координира цялостния процес по въвеждане на Базел 2 на ниво ОББ в пълно съответствие с процеса по управление на същата програма на ниво NBG Group. В тази връзка всички стратегии, политики и процедури за управление и анализ на основните видове риск, в това число и на капиталовата адекватност са разработени и предстои да бъдат съгласувани с акционера на банката.

Политиките за управление на риска дефинират и анализират рисковете, които Банката поема и определят подходящи лимити и процедури за контрол. Политиките и процедурите се преразглеждат периодично с цел отразяване на настъпили промени в пазарните условия и предлаганите продукти и услуги.

Измерването и оценката на риска се осъществяват чрез използване на методи, базирани на най-добрата банкова практика, като възприетите методологии и процедури се преразглеждат регулярно.

Банката е възприела система от лимити, която подпомага ефективното управление на риска. Лимитите са разделени по държави, контрагенти, категории риск, видове ценни книжа и др. и съответстват на следваната бизнес - стратегия.

Осъществява се последователен и ефективен мониторинг на поеманите от банката рискове, за което Дирекция „Управление на риска” информира Изпълнителния мениджмънт чрез изготвяни регулярно и на ад хок база отчети до членовете на Комитета за управление на риска, Комитета за управление на активите и пасивите (ALCO) и Кредитен комитет.

Дирекция “Вътрешен одит” извършва редовен преглед на адекватността и качеството на възприетите механизми за вътрешен контрол на риска.

Обединена Българска Банка АД е разработила следните политики и правила за управление на риска:

- Стратегия за управление на риска;
- Корпоративна кредитна политика;
- Политика за управление на пазарния риск;
- Политика и процедури за риск от контрагента по страни;
- Политика и процедури за риск от контрагента по банки;
- Политика за управление на ликвидния риск;
- Рамка за управление на операционния риск.

За цялостното и ефективно управление на риска спомагат и действащите вътрешни правила, процедури, методики и инструкции като например: Вътрешни правила за разкриване и предотвратяване на конфликт на интереси; Процедура за разработване и въвеждане на нови продукти и тяхното оценяване; Политика за инвестиции в ценни книжа; Политика за наблюдение, оценка, класифициране и провизиране на рисковите експозиции за загуби от обезценка и др.

Структура и елементи на капиталовата база (към 31 декември 2007 г.)

000 BGN

Регистриран и внесен капитал	75,964
Резерви	471,896
<i>Намаления от капитала</i>	
Нематериални активи	(8,745)
50% от размера на инвестициите в дъщерни и асоциирани предприятия	(3,800)
КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	535,316

Резерви от преоценка на недвижими имоти	14,020
Подчинен срочен дълг	254,258
<i>Намаления от капитала</i>	
50% от размера на инвестициите в дъщерни и асоциирани предприятия	(3,800)
КАПИТАЛ ОТ ВТОРИ РЕД	264,478

СОБСТВЕН КАПИТАЛ (КАПИТАЛОВА БАЗА)	799,794
---	----------------

Капиталови изисквания

Банката изпълнява надзорните изисквания на БНБ, според които коефициентите на капиталовата адекватност на капитала от Първи ред и на Общата капиталова адекватност трябва да са съответно не по-малко от 6 % и не по-малко от 12 %.

Капиталовите изисквания към 31 декември 2007 г. по класове експозиции след прилагане разпоредбите на Наредба № 8 на БНБ са следните:

000 BGN

ЗА КРЕДИТЕН РИСК, КРЕДИТЕН РИСК ОТ КОНТРАГЕНТА, РИСК ОТ РАЗСЕЙВАНЕ И СЕТЪЛМЕНТ РИСК ПРИ СВОБОДНИ ДОСТАВКИ	386,274
Централни правителства и централни банки	1
Регионални и местни органи на властта	106
Институции	3,249
Предприятия	189,659
Експозиции на дребно	143,199
Експозиции, обезпечени с недвижимо имущество	42,219
Други позиции	7,842
ЗА ПОЗИЦИОНЕН, ВАЛУТЕН И СТОКОВ РИСК	10,905
Дългови инструменти	10,188
Капиталови инструменти	718
Валутна позиция	0
ЗА ОПЕРАЦИОНЕН РИСК	34,687
ДРУГИ КАПИТАЛОВИ ИЗИСКВАНИЯ съгласно чл. 7 от Наредба № 8 на БНБ	215,933
ОБЩИ КАПИТАЛОВИ ИЗИСКВАНИЯ	647,800
Превишение (+) / недостиг (-) на собствения капитал	151,994
Отношение на обща капиталова адекватност (%)	14.82%
Отношение на адекватност на капитала от първи ред (%)	9.92%

Структурата на изискуемия капитал по типове риск е следната:

Кредитен риск	89.44%
Пазарен риск	2.53%
Операционен риск	8.03%

При определяне капиталовите изисквания за кредитен и пазарен риск е използван стандартизирания подход, а при определяне капиталовите изисквания за операционен риск е използван подхода на базисния индикатор.

Експозиция към кредитен риск от контрагента

Кредитният риск от контрагента възниква при сделки с дериватни инструменти, репо-сделки, сделки по предоставяне/получаване в заем на ценни книжа или стоки, транзакции с удължен сетълмент и представлява рискът контрагентът по определена сделка да изпадне в неизпълнение преди окончателния сетълмент на паричните потоци по сделката.

Банката има приети правила и процедури за оценка, управление и контрол на риск от контрагента по страни и банки. Всяка банка-контрагент получава вътрешен рейтинг за рисков клас, в съответствие с официалния ѝ рейтинг или с присъдения ѝ служебен такъв. На тази база и съобразно възприетата методология се определят лимити за размера на поетия риск по отношение на един контрагент или групи от контрагенти,

както и лимити по страни. Изпълнението на лимитите се наблюдава ежедневно от сектор “Кредитен риск” към Дирекция “Управление на риска”.

Преобладаващата част от вземанията от местни и чуждестранни банки, вземанията или задълженията за обратно изкупуване на ценни книжа и валутните сделки към 31.12.2007 г. получават 20% рисково тегло според изискванията на Наредба 8, тъй като са с краткосрочен характер и са осъществени с контрагенти, притежаващи висок кредитен рейтинг.

Банката заделя капитал за кредитен риск от контрагента, произтичащ от сделките с деривати и репо-сделки, използвайки метода на пазарната оценка, съгласно чл. 238 от Наредба 8.

Капиталови изисквания за риск от контрагента **000 BGN**

<i>Клас експозиции</i>	<i>Финансиращи сделки по ценни книжа</i>	<i>Деривати</i>	<i>ОБЩО:</i>
<i>Експозиции към институции</i>	12	60	72
<i>Експозиции към предприятия</i>	0	15	15
<i>Експозиции на дребно</i>	0	0	0
ОБЩО:	12	75	87

Експозиция към кредитен риск и риск от разсейване

Общата сума на експозициите след провизии и корекции в стойността и преди отчитане ефекта от редуциране на кредитния риск и коригиране на задбалансовата позиция по конверсионни коефициенти към 31 декември 2007 г. е следната:

000 BGN

КЛАС ЕКСПОЗИЦИЯ	БАЛАНСОВА ПОЗИЦИЯ	ЗАДБАЛАНСОВА ПОЗИЦИЯ
<i>Централни правителства и централни банки</i>	498,088	-
<i>Регионални и местни органи на властта</i>	728	2,225
<i>Институции</i>	176,364	2,888
<i>Предприятия</i>	2,238,159	367,801
<i>Експозиции на дребно</i>	1,678,623	256,759
<i>Експозиции, обезпечени с недвижимо имущество</i>	998,041	10,207
<i>Други позиции</i>	293,628	-
ОБЩО:	5,883,631	639,880

ОББ има утвърдена Политиката за наблюдение, оценка, класифициране и провизиране на рисковите експозиции за загуба от обезценка и специализиран вътрешен орган съобразно изискванията на Наредба 9 на БНБ. Класифицирането и провизирането на кредитните експозиции и задбалансовите ангажименти се осъществява от Комитета за преглед на портфейла на месечна база.

Рисковите експозиции на Банката се оценяват и класифицират в четири категории – редовни, под наблюдение, нередовни и необслужвани – въз основа степента на кредитен риск, срока на забава на изискуемите суми, финансовото състояние на длъжника и вероятните източници за изплащане на задължението. Рисковите

експозиции за кредити на дребно се оценяват и класифицират само според срока на забава на плащанията.

Ако за една рискова експозиция са налице едновременно критериите за отнасяне в различни класификационни групи, тя се отнася в класификационната група, за която се изисква формирането на по-голям размер провизии за обезценка.

ОББ наблюдава и анализира концентрацията на кредитен риск по контрагенти, отрасли, размер и матуритет чрез ежемесечни отчети до членовете на Кредитен комитет и Комитета за управление на активите и пасивите.

Информация за признати АВКО и АЕЗ при прилагане на стандартизиран подход за кредитен риск

В изпълнение на чл. 27, ал. 2, т. 2 и чл. 49, ал. 5 от Наредба 8 на БНБ, Обединена Българска Банка използва оценките на рейтинговите агенции Standard&Poog's, Moody's и Fitch Ratings.

Присъдените кредитни оценки от признати АВКО се приравняват към одобрените от БНБ и надзорните органи на държавите-членки на ЕС степени на кредитни качество при определяне на рисковите тегла на съответните класове експозиции при изчисляване на капиталовата адекватност.

Ако са налице кредитни оценки, присъдени от две признати АВКО и те изискват различни рискови тегла, банката прилага по-консервативното от тях.

Капиталови изисквания за позиционен риск и сетълмент риск за инструментите в търговския портфейл, а също и за валутния и стоковия риск за цялостна дейност

Позиционният риск е риск от промяна в цените на дълговите и капиталовите инструменти в търговския портфейл. Той съдържа два компонента: специфичен риск и общ позиционен риск. Специфичен риск е рискът от промяна в цената на финансов инструмент в резултат на фактори отнасящи се до неговия емитент или емитента на базисния инструмент. Общият позиционен риск е рискът от промяна в цената на финансов инструмент в резултат на фактори, независещи от конкретните характеристики на инструмента, например промяна в равнището на лихвените проценти при дълговите инструменти или промяна на капиталовия пазар при капиталовите инструменти.

За нетните позиции в дългови инструменти се заделя специфичен риск по валути и в съответствие с категорията на позицията, базирана на кредитния рейтинг на емитента и остатъчния срок до падежа, съгласно чл.276 от Наредба 8 на БНБ.

Банката използва падежен подход за изчисляването на общия позиционен риск съгласно чл. 278 от Наредба 8. При този подход Банката разпределя дълговите инструменти с фиксиран лихвен процент съобразно остатъчния им срок до падеж, а инструментите с плаващ лихвен процент – в съответствие с остатъчния срок до следващата дата на промяна на лихвения процент.

Специфичният риск за капиталовите инструменти се изчислява посредством умножение на общата брутна позиция по 4%, съгласно чл. 281 на Наредба 8, а общия риск – посредством умножение на общата брутна позиция по 8% съгл. чл. 282 на Наредба 8.

Банката изчислява капиталово изискване за валутен риск, произтичащ от позициите в банковия и търговския портфейл по стандартизирания подход, описан в Глава дванадесета на Наредба 8 на БНБ, но не е заделила капитал за валутен риск, тъй като сумата на общата нетна открита валутна позиция не превишава 2 % от собствения капитал на банката.

Вътрешни модели за пазарен риск

ОББ към 31 декември 2007 г. не прилага подход, базиран на вътрешни модели при изчисляване капиталовите изисквания за пазарен риск.

ОББ използва модели за оценка на пазарния риск за вътрешни цели, на база на които е разработила рамка от лимити с цел мониторинг и ограничаване в разумни граници на поемания от Банката валутен и лихвен риск.

В процес на внедряване е софтуерен продукт за оценка и управление на пазарен риск. Системата позволява извършването на оценки и детайлни анализи включващи както основния модел за изчисляване на стойността под риск (VaR), така и подробни анализи на чувствителността на търговския портфейл към различни рискови фактори. RV разполага и с вградени модули за Back Testing, Stress Testing и генериране на различни сценарии. Използването на подходящ софтуер е част от подготовката по преминаване към подход, базиран на вътрешни модели при изчисляване капиталовите изисквания за пазарен риск

Експозиции към операционен риск

Операционният риск е риска от загуба, произтичаща от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора и системи или от външни събития, като включва в себе си правен риск.

Банката използва подхода на базисния индикатор при изчисляване на капиталовите изисквания за операционен риск, които към 31.12.2007 г. са в размер на 34 687 хил. лева.

Към настоящия момент се работи по внедряване на рамка за управление на операционния риск, позволяваща преминаване към изчисляване капиталовите изисквания за операционен риск по стандартизирания подход съгласно Наредба 8 на БНБ.

Капиталови инструменти в банковия портфейл

Капиталовите инструменти в банков портфейл първоначално се признават по справедлива стойност, която включва и разходите по сделката. Последващото отчитане също е по

справедлива стойност. Нереализираните печалби и загуби, дължащи се на промяна в справедливата цена на тези финансови активи, се отчитат в собствения капитал. Инвестициите в акции в дъщерни и асоциирани предприятия се отчитат по цена на придобиване.

Капиталовите участия на ОББ към 31.12.2007 г. са представени в приложената таблица:

000 BGN

<i>Капиталови инструменти в банков портфейл</i>	<i>Балансова стойност</i>
<i>Акции</i>	2,552
<i>Акции в дъщерни и асоциирани дружества</i>	7,599

ОБЩО:

10,151

Целият размер на инвестициите в акции от 2 552 хил. лева е отчетен със 100 % риск в клас експозиция „Други позиции”. Инвестициите в дъщерни и асоциирани предприятия са посочени в намаление на капиталовата база на ОББ към 31.12.2007 г., съгласно изискванията на чл.6, ал. 1 от Наредба 8.

Лихвен риск в банковия портфейл

Лихвеният риск се отнася до евентуално неблагоприятно влияние на промените на пазарните лихвени проценти върху печалбата и капитализацията на банката. ОББ управлява лихвения риск и го поддържа в рамките на приемливи параметри като се стреми да поддържа адекватна структура на лихвочувствителните си активи и пасиви и минимизира несъответствието между тях.

ОББ използва модел за оценка на лихвения риск, който се базира на изменението в икономическата стойност на активите, пасивите и задбалансовите позиции в съответствие с обема и средната дюрация на несъответствията по валути, при промяна на лихвените равнища със 150 базисни точки.

Лихвеният риск се измерва отделно за всяка от основните валути, в които банката има активни операции и като обща експозиция. Измерването се основава на анализ на несъответствията между лихвочувствителните активи и пасиви по стандартизирани времеви интервали, отчитане на историческите тенденции и стрес-тест сценарии. Приет е лимит за максималния размер на общата експозиция на банката по този вид риск.

Секюритизация

В Банката не е извършвана секюритизация на активите.

Вътрешнорейтингов подход

Към 31.12.2007 г. Банката не прилага вътрешнорейтингов подход за изчисляване размера на рисково-претеглените активи.

Разработва се вътрешнорейтингова система, която се очаква да отговори на изискванията на регулатора за изчисляване на капиталовите изисквания за кредитен риск чрез използване на вътрешни модели.

Техники за редуциране на кредитен риск

При предоставяне на кредити, Банката приема подходящи по вид, стойност и ликвидност обезпечения.

Основните видове обезпечения използвани от банката са:

- Ипотеки върху недвижими имоти
- Залог върху дълготрайни и краткотрайни активи
- Залог върху търговско предприятие
- Залог върху вземания от трети лица
- Залог на други финансови активи в лева или валута
- Залог върху вземане по депозит или по друга сметка в Банката (в лева или валута)
- Залог върху ценни книжа
- Гаранции и поръчителства

Банката приема обезпечения, за които са известни алтернативите за бърза и безпрепятствена пазарна реализация (ликвидност) на цена, която изцяло да осигурява изисквания от банката процент на покритие.

Оценка на обезпечението се извършва на база борсови котировки или се прави от лицензирани за съответния актив оценители, в резултат на което се определя “справедлива пазарна цена” и “ликвидационна стойност”. Тя се актуализира периодично за определяне стойността, по която към даден момент, при съществуващите местни пазарни условия, в определен от банката срок, вещта може да се реализира без затруднения, в случай на принудително изпълнение.

Обезпеченията, които са използвани за редуциране на кредитния риск при определяне на рисково-претеглените експозиции за изчисляване на капиталовите изисквания са:

- Финансови обезпечения - парични депозити;
- Дългови ценни книжа (ДЦК) издадени от централни банки и централни правителства.
- Банкови гаранции.

Рисково тегло от 0 % се прилага когато обезпечението е паричен депозит, деноминиран във валутата на кредита или признати дългови ценни книжа деноминирани в лева или евро, чиято пазарна стойност е намалена с 20 %.

Рисково тегло от 20 % се прилага когато обезпечението е паричен депозит различна от тази на кредита или признати дългови ценни книжа, деноминирани във валута различна от лева или евро.

При обезпечение под формата на призната гаранция, частта от експозицията напълно покрита с нея, се притегля с рисковото тегло на доставчика на защита.

Когато обезпечението е жилищен имот отговарящ на следните условия:

1. Първа по ред ипотека върху жилищния имот, напълно застрахован и оценен по справедлива стойност и
2. Имотът е обитаван или ще бъде обитаван или отдаван под наем от собственика със същата цел

се прилага рисково тегло от 50 % за размера на експозицията, обезпечена с жилищна ипотека или частта от нея, която не превишава 70 % от по-ниската от двете стойности – справедлива или застрахователна стойност на ипотекирания жилищен имот.

Общата сума на експозициите след провизии и корекции в стойността и след отчитане ефекта от редуциране на кредитния риск и коригиране на задбалансовата позиция по конверсионни коефициенти към 31 декември 2007 г. е следната:

000 BGN

КЛАС ЕКСПОЗИЦИЯ	БАЛАНСОВА ПОЗИЦИЯ	ЗАДБАЛАНСОВА ПОЗИЦИЯ
Централни правителства и централни банки	498,088	-
Регионални и местни органи на властта	728	1,930
Институции	178,097	7,454
Предприятия	2,232,227	153,787
Експозиции на дребно	1,668,883	121,096
Експозиции, обезпечени с недвижимо имущество	997,738	8,550
Други позиции	307,869	62,235
ОБЩО:	5,883,631	355,053

Настоящият документ е одобрен от Комитета за управление на активите и пасивите на ОББ АД с Протокол № 209 от 22 декември 2008 година.
